

Škofjo Loko do l. 1843. Svoje znanje in ljubezen do njega je nosil s seboj, koder je hodil, pa se je o prostem času še izpopolnjeval v svojih priljubljenih predmetih ter po okoliščinah poučeval tudi druge. Tako je l. 1843. kot kapelan v Poljanah ondotno ljudstvo lepo poučil in pripravil na popolni solnčni mrk, ki je bil tistega leta, in je to nebesno prikazen ž njimi opazoval. — Kot poznejši duhovni pomočnik v Šmartnem pod Šmarno goro (1843—1850) je prvi opazoval na Šmarni gori takozvani ogenj sv. Helme, in v Vodicach, kjer je služil do l. 1852., mu je prišlo na misel, da bi po telegrafu, ki ga je sam napravil, zvezal Vodice z Zapogami ter se tako pogovarjal z ondotnim kuratom, kar mu je pa gosposka prepo-vedala.

Kot vodiškemu kapelanu je došel Peternelu 19. julija l. 1852. poziv, da prevzame ravnateljstvo na novoustanovljeni ljubljanski realki. Peternel, ki je bil že leto poprej, v juniju l. 1851., napravil državne

Mihael Peternel.

izkušnje iz naravoslovnih predmetov za popolne nižje realke, se je odzval temu klicu, katerega je povzročil največ bivši Peternelov tovariš, c. kr. šolski svetnik dr. Močnik. In boljšega moža niso mogli postaviti na to mesto v tedanjih okoliščinah! Peternel se je s celo svojo dušo zavzel za prospeh svojega mladega zavoda. Podvojil je svojo pridnost, poglobil svojo iznajdljivost, noč in dan je delal kot učitelj, kot voditelj — pa tudi kot mehanik, ki je na svoje roke izdeloval potrebnih priprav za pouk, ki jih je potreboval pri fiziki, kemiji in naravoslovju. Bil je poleg vsega drugega sam tudi mizar in strugar in kovač — vse za svojo realko. Pri tem pa je še utegnil baviti se z najrazličnejšimi mehaniškimi problemi, načrti in podvzetji v mestu in drugod: kajti izpraševali so ga za svet pri postavljanju mlinov in pri tovarniških zgradbah, pri izboljšavanju mestne razsvetljave prav tako, kot pri zidanju kozolcev in hlevov in hiš po deželi.

Razume se, da je bil direktor Peternel v svojih strokah izvrsten učitelj. Njegov nauk ni bila sama teorija, marveč teorija praktično uporabljena. V teoriji in praksi je podajal svojim učencem toliko, da bi jim tedaj ne mogla mnogo več — politehniška visoka šola.

Zastavil je tudi pero in spisal v letnih poročilih realkinih več temeljitih člankov v nemškem, enega v slovenskem jeziku („Imena, znamenja in lastnosti kemiških pervin.“ — 1861/62.). Njegov spis „Geographische Skizze des Herzogthums Krain“ (1854/55 in 1855/56) je stavil dunajski profesor Simony svojim učencem ponavlja za zgled, kako treba pisati zemljepisne sestavke. Znamenit je tudi Peternelov življenjepis o Juriju baronu Vegu Letno poročilo 1853/54) ter njegova študija „Schule und Leben“ 1857/58 in 1858/59). L. 1856. je sestavil tudi slovensko terminologijo za geometrijo in nekaj pozneje skupno s katehetom profesorjem Ant. Lesarjem za kemijo. To smemo imenovati silovito pridnost in delavnost pri možu, ki je imel kot direktor mladega zavoda črez glavo uradnih in drugih poslov.

L. 1860. je izročil Peternel realčno provizorično vodstvo v roke stalnega direktorja Rudolfa Schnedarja. Toda sam je ostal na zavodu kot učitelj še 14 let. S 24 službenimi leti je šel 66letni starček l. 1874. v pokoj. A tudi v pokoju je še najraje študiral in eksperimentiral. Posebno rad se je zatapljal v svoji starosti v zvezdoznanska in mikroskopična raziskavanja.¹⁾ Pa tudi drugi odseki znanosti so ga zanimali še starčka. — 6. avgusta 1884. je sklenil svoje delavno življenje. Hvaležnosti je za svoje delo vžil malo. No, zdaj ob petdesetletnici zavoda, kateremu je razplamtel mlado življenje, se je spomnil njegovega imena realski učiteljski zbor ter je predložil po iniciativi profesorja Fr. Levca mestnemu občinskemu svetu prošnjo, da bi se nova ulica za deželnim dvorcem (zveza med Gosposkimi in Vegovimi ulicami) poleg realke imenovala Peternelova ulica. Občinski svet je tej prošnji ugodil.

Vsekako zasluži tak mož, da se njegovo ime ne zabriše v srcih potomstva! Dr. M. O.

Fran Ondříček, slavni violinist, je meseca oktobra zopet koncertiral v naših krajih. — Bil je v Celovcu, Beljaku, Ljubljani, Novem mestu, v Trstu, na Reki in v Mariboru. Spremljal ga je pianist Josip F a m ě r a. Pri ljubljanskem koncertu sta sodelovali tudi dve domači moči: Altistinja slovenskega gledišča gdč. Marija G l i v a r e c je pela krasno romanco iz opere „Mignon“ in nekatere hrvaške pesmi, baritonist g. Karol K r a l pa prolog iz Leoncavallove

¹⁾ Tukajšnji knezoškofijski dijaški zavod „Alozijevišče“ hrani po Peternelu lepo dedščino: dragocen, izboren mikroskop. — Kanonik Ivan Sušnik pa ima iz njegove zapuščine več knjig matematiške in fiziške vsebine, ki vse kažejo, kako temeljito je študiral: po knjigah je namreč vse polno opazk in glós iz njegovega peresa. Dr. M. O.